

LETO XI
1
januar
1985
glasilo szdl
občine
logatec

Logaške NOVICE

Obiskal nas je dedek Mraz

Čas dedka Mrza je za nami. S sanmi se je vrnil v svoj dom v deželo na severu. Letošnje praznovanje je, kot že nekaj let doslej, pripravil odbor za novoletno praznovanje otrok pri Društvu prijateljev mladine.

Čeprav so bile skromne, so vendarle vse prireditve imele čar in toplino. V vseh KS so otroci kot darilo dobili lutkovno predstavo, ki so jo izvedli člani lutkovne skupine pri Zvezi kulturnih organizacij občine Vrhnika in člani lutkovne skupine iz Horjula. Dedek Mraz je otrokom poslal tudi Disneyevo risanko Robin Hood. Še posebej so za programe poskrbeli v otroškem vrtcu in v obeh naših šolah. Je to dovolj? Odgovorili boste verjetno z NE. Naše prireditve bi bile gotovo lahko pestrejšje, bogatejšje, zanimivejšje. In več bi jih lahko bilo. O tem že razmišlja odbor za novoletno praznovanje otrok, ki je sicer vse naloge uspešno izpeljal in ga velja zato tudi pohvaliti. Pohvaliti je treba tudi organizacije združenega dela, ki združujejo sredstva za novoletno praznovanje otrok, saj združevanje sredstev po samoupravnem sporazumu poteka nemoteno, tako da z zbranimi sredstvi vsako leto lahko enotno obdarimo otroke. V naši občini smo pri tem uspeli (smo ena redkih občin, ki ima sklenjen sporazum), zato nimamo problemov s financiranjem. Bolj poglobljeno in strokovno pa bo potrebno razmišljati o vsebini in pestrosti novoletnega praznovanja otrok.

Tudi letos smo pripravili dedku Mrazu pravljčni sprevod, s katerim smo gostovali tudi na Vrhniki. Veliko ur dela je bilo vložnega v pripravo pravljice Sneguljčica. Delo, ki ga je režijsko vodila Martina Comino, je trajalo več kot dva meseca in je zahtevalo veliko potrpežljivosti in vztrajnosti otrok in tovarišic, ki so pripravile posamezne plesne točke. Letošnja prireditev je pokazala, da znamo v Logatcu narediti tudi dobre stvari, če je le dovolj volje in sodelovanja. Škoda, da te lepe pravljice nismo pokazali otrokom še kje drugje.

Kaj pa smo pripravili za odrasle? Razen posamezno organiziranih sindikalnih »zabav« – NIČ! In to se ponavlja že nekaj let. Verjetno se

bomo morali zamisliti tudi nad tem. Res je, da smo le 30 kilometrov od Ljubljane in da nam je zato ljubljanski novoletni utrip lahko dostopen, bližji in pristnejši pa bi bil verjetno naš logaški novoletni vrvež, ki ga ne bi (tako kot letos) kazale le izložbe trgovin in lokalov.

Pismo dedku Mrazu

Ljubi dedek Mraz!

Prva želja je, da nam prineseš sani, smučke in tople rokavice. Ne pozabi na igrače in bonbone. Vsak otrok ima veselje, ko je zdrav. Meni prinese srečo in zdravje. Tudi mami in očku prinesi veliko sreče. Otroci si želimo sneg. Dedek Mraz, spusti nam snežinke, bele in modre. Modre bodo pokrile polje, zemljo in hiše. Pripelji se z lepimi sanmi in z velikim zvrhanim košem.

Tine Škrli

Nasuj nam veliko snežink, da bodo pokrile polja, gozdove in hribe. Prinesi nam zdravje in srečo. Ne pozabi na toplo kapo in tople rokavice. Prinesi nam veliko sank in smuč, da ne bom sama na snegu. Rada bi imela doma toplo. Če ti bo v košu ostalo še kaj prostora, mi prinesi bonbone.

Saša Širca

Pričeti evidentiranje

Volitve 1986 so pred durmi in za vedati se moramo, da je skrajni čas, da pričnemo priprave nanje. Le pravočasne priprave bodo omogočile njihovo izvedbo. Da bomo to dosegli, se moramo odgovorno vključiti vsi delovni ljudje in občani kot osnovni nosilci kadrovske politike. Ena najpomembnejših osnov za naše delo je sprotne evidentiranje možnih kandidatov in sprotne preverjanje uspešnosti dela sedanjih nosilcev delegatskih dolžnosti in funkcij. Ob tem ne smemo poudarjati funkcij, ki so jih doslej posamezniki opravljali, ampak moramo oceniti prispevek posameznika k razvoju samoupravljanja, dela delegacij, napredku DPS.

Ker nismo uspeli uveljaviti stalnega in sprotnega evidentiranja, so naši občani pogosto postavljali vprašanja o demokratičnosti predvolilnih in volilnih postopkov, posebno še v primerih, ko smo v pripravah na volitve kasnili in smo v časovni stiski združevali predkandidacijske in kandidacijske postopke. Nenačrtna kadrovska politika in kadrovska suša v naši občini ter iskanje kadrovskih rešitev v zadnjem trenutku resnično ne nudita drugega, kot ustvarjanje občutka, da se odloča v ozkih krogih, odtujeno od nosilcev kadrovske politike – to je delavca in občana. Bistveno torej je, da te naše napake v praksi odpravimo. Ne gre za vprašanje ustreznosti opredelitev predkandidacijskih, kandidacijskih in volilnih opravil kot jih opredeljuje volilni pravilnik, pač pa, da spremenimo naš odnos do evidentiranja možnih kandidatov, ki mora postati redna in trajna aktivnost vseh nosilcev kadrovske politike. Tudi ne smemo prepuščati postopka evidentiranja naključju in hkrati moramo zagotoviti trajno ažuriranje evidence evidentiranih možnih kandidatov. Da ne bo možnosti za očitke o ozkosti in zaprtosti v predvolilnih postopkih, opravimo ta del postopka in pričnimo z delom takoj. Koordinacijski odbori za kadrovska vprašanja in volitve v organizacijah SZDL, OZD in skupnostih bodo nosili največje breme, zato naj se kadrovske obnove in prično z delom, ki jim je dobro znano, pa skoraj pozabljeno.

Jakob KOKALJ

Iz delegatskih klopi

Resolucijo uspešno uresničujemo

Delegati vseh treh zborov skupščine občine so se zadnjič v letu zbrali 26. decembra 1984. Srečno in uspešno leto so delegatom zaželeli učenici osnovne šole Edvarda Kardelja in izvedli tudi krajši kulturni program.

Delegati so obravnavali:

- uresničevanje resolucije o politiki družbenega in gospodarskega razvoja občine v letu 1984 za obdobje januar-september 1984,
- informacijo SDK o poslovnem uspehu organizacij združenega dela za obdobje januar-september 1984
- dogovor o usklajevanju davčne politike v letu 1985 v SR Sloveniji,
- program nalog razvoja teritorialne obrambe in določenih drugih nalog SLO, ki so skupnega pomena za obrambno pripravljenost SRS v obdobju 1981–1985 v letu 1985 in dogovor o uresničitvi nalog SLO, ki so skupnega pomena za obrambno pripravljenost SRS v obdobju 1985–1990,
- predlog odloka o začasnem financiranju za prve tri mesece v letu 1985,
- predlog odloka o prispevku za zagotavljanje sredstev za blagovne rezerve v občini Logatec v letu 1985,
- kadrovske zadeve.

Opravljen so bile tudi nadomestne volitve delegata v zvezni zbor SFRJ. Za novega delegata je bil izvoljen Milovan Zorc.

V resolucijo o politiki družbenega in gospodarskega razvoja občine smo na začetku leta 1984 napisali osnovne usmeritve:

- povečanje izvoza blaga in storitev na konvertibilno področje,
- povečanje obsega industrijske proizvodnje,
- povečanje akumulativnosti gospodarstva,
- prilagoditev porabe razpoložljivega dohodka.

Izvoz blaga smo v primerjavi z enakim obdobjem leta 1983 povečali za 10 %. Izvoz na konvertibilno področje pa se je povečal za 11,5 %. Uvoz blaga se je sicer povečal za 133,7 %, vendar je treba upoštevati, da so ti zneski nominalno nizki in da se uvoz giblje v okviru plana uvoza za leto 1984. Razmerje med izvozom in uvozom je približno 7:1 v korist izvoza.

Količinski obseg industrijske proizvodnje je bil v prvih devetih mesecih 1984 večji za 3,7 %, kar pomeni rahlo odstopanje glede na 4 % načrtovano rast v resoluciji.

Za investicije je bilo v prvih devetih mesecih porabljenih 265.938.000,00 din. Struktura investicij je zelo ugodna, saj je bilo samo 5,6 % teh sredstev porabljenih za negospodarske investicije.

Končane investicije so:

- Tovarna stolov in strojev KLI,
- gradbeni objekti – KLI,
- komunalne naložbe (vodovod, kanalizacija) – Gradnik,
- gozdne ceste – TOZD in TOK

Gozdarstvo,

- živinorejski hlevi – Biotehnična fakulteta,
- mlekarna z bazenom – Mercator-KZ Logatec,
- skladiščni prostori, zamenjava opreme – TOZD Gostinstvo Logatec.

Dokončana je bila izgradnja prizidka zdravstvenega doma.

Iz sredstev samouprispevka so bila opravljena naslednja dela:

- za obnovo kulturnega doma v Hotedrščici je bilo namenjeno 350.000,00 din,
- asfaltiran je bil počasni pas v Logatcu – 10.683.089,00 din,
- za vzdrževalna dela na cesti Logatec-Žibrshe je bil dan avans v višini 5.000.000,00 din, dela pa še niso končana.

Za rekonstrukcijo vlečnice je bilo namenjeno 1.963.500,00 din.

KADROVSKE SPREMEMBE

Delegati skupščine so za sodnike Temeljnega sodišča v Ljubljani izvolili Tadejo Dobrovnik-Zima, Bojana Dolenc, Toneta Jagodica, Dagmar Komar-Jadek in Alenko Praprotnik. Mirana Železnika so izvolili za namestnika javnega tožilca Temeljne javnega tožilstva v Ljubljani.

Članstva v izvršnem svetu SO Logatec so razrešili tovariša Rafaela Usenika.

Delegati so sprejeli tudi odstop začasnega poslovnega organa v DO Golfurist-DOTZ Gostinstvo Logatec, tovariša Gvida PRIMCA. Od 26. 12. 1984 pravice in dolžnosti individualnega poslovnega organa izvršuje začasni poslovodni organ, tovariš Drago PAPEŽ.

Novi člani v vrstah ZK

27. decembra lani je občinski komitej ZK Logatec organiziral svečani sprejem novih članov v zvezo komunistov. V vrste zveze komunistov je stopilo 12 novih članov, večinoma mladih.

Sprejemu so prisostvovali člani vodstev družbenopolitičnih organizacij v občini, sekretarji osnovnih organizacij ZK in predsedniki komisij pri občinskem komiteju.

V pozdravnem nagovoru je predsednik občinskega komiteja, tovariš Viktor Šen, spregovoril o sedanjem težkem družbenoekonomskem trenutku, in o prizadevanjih družbe za rešitev iz krizne situacije. Tovariš Šen je poudaril, da je čas, ko vstopa 12 mladih članov v vrste ZK, obdobje težav, zato je še toliko bolj razveseljiva njihova odločitev, ki kaže, da so ti ljudje trdni v svoji idejnosti in prepričanju. Take člane pa zveza

Programske seje OO ZK

Pred programsko sejo OK ZKS Logatec je potrebno do konca januarja programske seje izpeljati v vseh osnovnih organizacijah ZK.

Priprave nanje so se pričele že v decembru lanskega leta na posvetih sekretarjev in ožjih skupin, kjer so bila dana za pripravo programskih sej še posebna navodila. In kako potekajo priprave na programske seje? Različno. Nekatere OO ZK so že imenovalle posebne komisije za pripravo poročil, druge se še niso sestale, nekateri delo zaključujejo.

In ravno zaradi različne intenzivnosti priprav in izvedbe programskih sej se moramo zamisliti. Kaj je s tistimi OO, oz. z njihovimi vodstvi, ki se dela niso lotile pravočasno. Kot kaže, jim zimsko spanje prav prija. Verjetno so to tisti, ki jim pravimo, da so člani ZK, komunisti pa ne. Ali je za tiste prostor v ZK? Po statutu ZKS in po vseh razpravah po 13. seji CK ZKJ je povsem jasno, da ne! Če še danes razmišljamo o tem, ali aktivno delovati ali čakati na ponovne posvete in ostrejša razgovora z vodstvom OK ZK Logatec, potem z njimi nekaj ni v redu. Verjetno vsi logaški komunisti pričakujemo nove premike po programski seji, vsaj razprava o sklepih 13. seje ZKJ je to pokazala. Toda nekateri bi radi še kar naprej vedrili pod plaščem oportunitizma, z množico besed kritikarstva na jeziku. Da, tudi taki so še med nami, ki v ZK le vedre, ki skušajo skozi nedelo, neaktivnost ubežati vsem nalogam, ki jim jih ZK v današnjem času nalaga, taki, ki so se zatekli v svojo individualnost, na svoje vrtičke samozadostnosti, nočejo pa videti zdravega družbenega toka. Ne morejo se prebiti skozi meglo protislovij, da bi našli izhod v perspektivo, nočejo biti del sil, ki so zmožne

biti nosilke razvoja – prihodnosti naše občine. Stojte ob strani in čakajo. Če bo vse v redu, se bodo prikazali, če ne bo, bodo ostali tam ali šli kam drugam. Programske seje morajo oceniti tudi take »vetrovnike«. Kaj bi z njimi? Odgovor nosi vsak član, vsaka OO ZK v svoji pripravljenosti ali nepripravljenosti spreminjati razmere, spreminjati odnose – spreminjati svet. Mnogi ga hočejo kar naprej le razlagati in razlagati, ob tem pa pozabljajo, da je smodnik že odkrit in ponekod, v nekaterih OO ZK ga je že kar precej le da nočejo vedeti zanj. In koliko se ga je v letu nabralo, naj ocenijo OO ZK.

Jakob KOKALJ

Prireditve ob dnevu JLA

Ob dnevu oboroženih sil sta oddelek za LO in občinski štab za teritorialno obrambo pripravila vrsto aktivnosti in prireditev. Obe osnovni šoli in osnovna organizacija ZSMS V.P. 9983 so v okviru praznovanja pripravile srečanje mladincev in vojakov v vojašnici. Po ogledu vojašnice je v pravem tekmovalnem vzdušju potekal kviz znanja pod naslovom REVOLUCIJA, ki sta ga pripravili mentorici Vida Matičič in Jana Jureš. Sodelovale so štiri ekipe in pokazale odlično poznavanje naše NOB. Med kvizom je potekal kulturni program, ki so ga pripravili malčki iz vrta, pionirji obeh osnovnih šol in vojak. Več takih prirčnih prireditev bi si verjetno želeli vsi, ki smo se udeležili te prireditve.

Ob 22. decembru je bila v Titovi dvorani Narodnega doma razstava likovnih in literarnih del učencev obeh osnovnih šol na temo oborožene sile in razstava fotografij iz dela in življenja vseh struktur SLO in DS. Razstavo si je ogledalo veliko ljudi in je dopolnila celotno podobo praznovanja 22. decembra.

Osrednja občinska proslava ob dnevu oboroženih sil je bila v soboto zvečer, na dan praznika, v Narodnem domu. V programu, ki ga je izredno uspešno režirala Jožica Kot-Kek, so sodelovali recitatorji dramske skupine Mladost, pionirji, vojak, ansambel Društva mladih glasbenikov Logatec in Mešani pevski zbor Hotedrščica pod vodstvom zborovodje Matije Logarja. Scenska podoba, ki jo je zasnoval Igor Resnik, je dopolnila celotno sliko in misel recitala: nasprotje med dobrim in zlim, med vojno in mirom.

Ob tem lahko zapišemo še to: po dolgih letih nekaj nestandardnega, svežega, prirčnega, drugačnega, kot smo bili vajeni.

Novice od tu in tam

Občni zbor ŠD »Kovk« Rovte

Športno društvo »Kovk« Rovte je imelo 15. decembra 1984 redni letni občni zbor. Društvo, v katerem deluje v šest sekcij, je v lanskem letu pripravilo vrsto tekmovanj v balinanju, nogometu, smučanju, streljanju z zračno puško, smučarskih skokih in tekmovanje v počastitev 1. maja. Člani društva so v dogovoru z OŠ pričeli urejati tudi klubski prostor. Na občnem zboru so člani sprejeli poročilo o delu v letu 1984 in plan za leto 1985. Zanimanje za množično telesno kulturo je v Rovtah precejšnje, zato bo v prihodnje potrebno razmišljati o urejanju nekaterih nujnih objektov za treninge in različna tekmovanja.

Moški oktet v Rovtah

Na zadnji seji izvršnega odbora KUD Rovte je bil sprejet sklep, da se v okrilje KUD sprejme novoustanovljeni moški oktet, ki ga vodi Janez TREVEN. Fantje imajo vaje vsak petek, prvi nastop bodo imeli v začetku februarja. Mnogo pevskih uspehov na pot!

Srednjeročno planiranje

Skupščina KS Rovte je 27. 12. 1984 obravnavala osnutek smernic družbenega plana KS Rovte za obdobje 1986–90. Osnutek je bil po živahni razpravi sprejet. Poleg tega je skupščina sprejela sklep o pripravi družbenega plana KS Rovte za obdobje 1986–90, s katerim so opredeljeni roki za sprejem plana KS.

S sklepom je tudi imenovana komisija, ki bo strokovni nosilec priprav in izvedbe družbenega plana. Aktivnosti naj bi bile zaključene do 30. 7. 1985.

Premiera v Rovtah

Dramska skupina KUD Rovte, ki jo vodi Zofka ZAGORIČNIK, je pred iztekom starega leta postavila na rovtarski oder predstavo Prisega ob polnoči. Gledalci, ki so v soboto in nedeljo do zadnjega kotička napolnili tesno dvorano, so bili navdušeni nad dobro igro domačih igralcev. Posebno efektan začetek s ciganskim plesom in konec, ko mladi mož napravi samomor, kažeta na precejšen napredek rovtarskih amaterjev. Predvsem pa ima režiserka možnost izkoristiti izrazno moč nekaterih posameznikov, ki so v svojih interpretacijah resnično blesteli. Nekateri pa bi le morali več pozornosti posvetiti tekstu. Skupina je gostovala tudi v KS Tabor.

Sejem rabljene opreme

Sredi decembra je ŠD »Kovk« Rovte pripravilo sejem rabljene smučarske opreme v avli OŠ Rovte. Široka ponudba in nizke cene so privabile v šolo precejšnje število kupcev, pa tudi radovednežev. Vsa ponujena oprema (palice, vezi, čevlji, bunde, smuči) je zamenjala lastnike, tako, da je šola zapustilo precej zadovoljnih novopečenih smučarjev. Sejem bo letos prej, z možnostjo nakupa nove opreme. Želja je, da postane sejem tradicionalen.

Rovtarski smučarji so dobro pripravljeni na zimsko sezono – vsaj kondicijsko. Slavko SKVARČA je dva meseca imel z njimi redno kondicijsko vadbo. Kakšni bodo rezultati, bodo pokazale prve tekme.

Do kdaj tako?

Tisto soboto in nedeljo, ko je imela dramska skupina KUD Rovte predstavno, so se morali mnogi že pred pričetkom vrniti domov. V dvorani namreč ni bilo prostora za vse, ki bi si radi ogledali predstavo. Tisti, ki so vztrajali, pa so sneli vrata dvorane in tako uspeli vsaj slišati, če že niso mogli videti. Podobno je bilo ob prihodu dedka Mraza, saj marsikateri otrok predstave ni mogel videti. In ob vsaki prireditvi je dvorana pol premajhna. Kako dolgo bomo v Rovtah še morali čakati na ustrezen večnamenski prostor, ki bi takemu kraju z ravejano vsestransko priložnostjo le pripadal? Ali bo ta problem razrešen v naslednjem srednjeročnem obdobju? Smeri razvoja KS Rovte so naravnane tako. Z razumevanjem prostorskih stisk na vseh nivojih in z združenimi močmi bomo uspeli, le poskusiti moramo.

Mrazi

Mraz, ki je pritisnil takoj po novem letu je bil tako hud, da mnogi kaj podobnega ne pomnimo. Kurjave se je porabilo precej več in v skrbi za občane v tistih dneh je komite za SLO in DS zahteval od SSS poročilo, kako je z ogrevanjem v blokih. SSS je zagotovila, da so bloki ustrezno in dovolj ogrevani. Nihče pa ni vedel povedati, kako je v individualnih hišah – posebno tam, kjer žive starejši, bolniki, invalidi.

Zato je IS SO Logatec takoj pozval vodstva KS, da preverijo, kako je z ogrevanjem v individualnih hišah in če kdo rabi pomoč. Kakšno je stanje, do 11. 1. 1985 še nismo izvedeli.

Jakob KOKALJ

Ob zadnjem srečanju pionirjev v TOZD Kuverta

Postali so že pravi prijatelji

Ob dnevu mladosti leta 1978 je TOZD »Kuverta« iz Ljubljane prevzela pokroviteljstvo nad pionirskim odredom iz Laz, ki nosi ime po kurirski postaji TV-2a. Ta je delovala med NOB v okolici Kališ.

Od tistega majskega dne leta 1978 pa do danes so se skovale prave prijateljske vezi med pokroviteljem TOZD »KUVERTA« in pionirskim odredom iz Laz.

Da je prišlo do tega pokroviteljstva in do tako poglobljenega prijateljstva med podjetjem »Kuverta« in pionirskim odredom, gre velika zasluga in priznanje direktorju podjetja »Kuverta« Marjanu Žitku. Naš rojak in sin padlega partizanskega komandirja Staneta Žitka iz Logatca je pokazal, kako globoko je povezan z ohranjanjem revolucionarnih tradicij.

Prijateljstvo, ki se je začelo med pionirskim odredom in kolektivom TOZD »Kuverta« se je razširilo in poglobilo. Tako delavci kolektiva vsa-

ko leto ob krajevnem prazniku obiščejo Laze, kjer organizirajo skupna športna in druga tekmovanja ter prijetna tovariška srečanja.

Tudi pionirski odred vsako leto pred dnevom republike obišče svojega pokrovitelja ter ob tej priložnosti pripravi kulturni program. Ob zadnjem praznovanju dneva republike je bilo še posebno svečano, saj so zaslužnim članom kolektiva podelili državna odlikovanja in druga priznanja. Po prireditvi je bil ogled proizvodnih obratov ter tovariško srečanje s gostitelji. Pionirji so si nato ogledali še risane filme v Kinu Mojca.

Delovni kolektiv Kuverta pa tudi drugače ne pozabi na svoje varovance, saj jih ob vsakem obisku v Lazah obdari s praktičnimi darili. Tako so ob zadnjem obisku podarili športno opremo v vrednosti preko starega milijona.

V imenu pionirskega odreda in v imenu odbora partizanskih kurirjev se zahvaljujemo kolektivu TOZD »Kuverta« in njihovu direktorju za vsestransko razumevanje in pomoč, ki jo ta nudi pionirskemu odredu. Želimo si še tako pristnih in prijateljskih vezí.

Jože Simšič-Jelen

Novoletni sprejem

Predsednik občinske konference SZDL Logatec, Marjan DEBEVEC, je pred iztekom starega leta 1984 priredil sprejem za predsednike in sekretarje krajevnih konferenc SZDL, člane predsedstva OK SZDL, sekretarje OO ZK, člane predsedstva OK ZKS, člane predsedstva Obs ZS Logatec.

V nagovoru se je prisotnim zahvalil za vloženo delo in trud, ki so ga vlagali v boju za uveljavljanje samoupravnih socialističnih odnosov in za doseganje stabilizacijskih ciljev v naši občini, z željo, da bi podobno nadaljevali tudi v letu 1985.

Prisotne je pozdravil in se jim zahvalil tudi predsednik SO Logatec, Rudi LIPOVEC. V sproščenem ozračju (ki za tako zbrano strukturo navadno ni značilna) je stekel razgovor o problemih, s katerimi se aktivisti dnevno srečujejo pri svojem delu.

Jakob KOKALJ

Iz naših krajevnih skupnosti

Obnova kulturnega doma v Hotedršici

Kulturni dom v Hotedršici je bil že dalj časa nujno potreben nekaterih popravil, pravzaprav nikoli ni bil dokončno zgrajen in urejen. Letos je naša KS dobila iz občinskega samoprispevka sto starih milijonov za njegovo obnovo. Na spisku je bilo več potrebnih del, kot pa je bilo na razpolago denarja. Zato smo se odločili, da za ta denar uredimo najnujnejše, za ostalo pa poiščemo še druge možnosti. Ustanovili smo gradbeni odbor, v katerem so bili predstavniki KS in kulturno-športnega društva, ki je bilo odgovorno za nadzor gradnje.

Dela so se začela poleti, prevzel pa jih je Gradnik. Za sredstva, ki so bila na razpolago, so naredili naslednje: prekrili polovico strehe, zgradili stopnice ob domu za dostop na zadnjo stran zgradbe, vhod na podstrešje ter dimnik, namestili ograjo na zunanjem balkonu, zgradili prostor za projekiranje filmov, požarni zid in opravili še nekatera manjša popravila. Poudariti je treba, da je požarni zid med domom in sosednjo stavbo, ki služi za hlev in senik, zelo kvalitetno narejen, tako da je požarna varnost zagotovljena. Požarni zid je predstavljal največji del stroškov. Zaradi povečane cene pločevine je celoten račun na koncu prekoračil sto starih milijonov.

Tako je bilo potrebno pridobiti dodatna sredstva. Iskra iz Spodnje Idrije, ki ima obrat v Hotedršici, je prispevala štirideset starih milijonov, za druga sredstva pa bo treba še najti vire.

S tem pa obnova kulturnega doma še ne bo končana. Na podstrešju bi lahko zgradili še več prostorov za različne namene.

Ker nismo imeli na razpolago dovolj finančnih sredstev, smo se odločili, da poskusimo dvorano urediti s prostovoljnimi delom. V začetku novembra smo okrepili gradbeni odbor z nekaj novimi člani. Zadalji smo si nalogo, da do dneva republike dvorano uredimo tako, da bo v njej mogoče izvesti proslavo. Po dvorani smo napeljali novo električno instalacijo, stene pa prebelili in obložili z

novi oblogo ter obnovili sanitarije. Pri delu so se zelo izkazali mladinci, domači mizarji, člani KŠD in nekateri posamezniki. Opravljenih je bilo preko tristo prostovoljnih delovnih ur.

Akcija je uspela. Dan republike smo praznovali s proslavo, na kateri so sodelovali šolarji, otroci iz vrtca, mešani pevski zbor, mladina in vojak. Proslavo je pripravil odbor za organizacijo prireditev in proslav pri KK SZDL. Po proslavi pa je KK SZDL v sodelovanju s krajevno skupnostjo pripravila zabavo s plesom.

Naša skupna naloga sedaj je, da dvorano uredimo do konca. Urediti je potrebno še oder in tla. Dvorana ne sme biti prazna. V okviru krajevnih skupnosti se moramo dogovoriti o hišnem redu v domu in o tekočem vzdrževanju. Že sedaj so v dvorani dvakrat tedensko treninki smučarjev športne sekcije KŠD, mladina igra namizni tenis. Sedaj imamo možnost, da si organiziramo zabavo ter kulturne prireditve. Za to imamo možnosti doma, lahko pa jih poiščemo tudi v raznih gostovanjih.

Z dosedanjim delom smo Hotenci dokazali, da smo še pripravljeni prostovoljno delati, čeprav ne ravno vsi. Tisti, ki tega do sedaj niso pokazali, imajo še možnost sodelovati pri dokončni ureditvi dvorane in pri organizaciji dejavnosti v kulturnem domu. Upamo in želimo si, da bo dvorana čimvečkrat zasedena.

Sonja Orešnik

Ob otvoritvi knjižarne je Državna založba Slovenije povabila v goste naše poznane književnike: Kajetana Koviča, Branka Hofmana in Jožeta Snoja. V kulturnem programu so književniki prebirali odlomke iz svojih del, ki so izšla pri Državni založbi Slovenije.

Foto: Žujo Nedžad

Na Vrhu smo poprijeli za delo

V mladinski organizaciji na Vrhu nad Rovtami že delamo s polno paro. V poletnih mesecih imamo veliko dela na kmetijah, zato pa smo toliko bolj aktivni v zimskem času. Za začetek smo pripravili in izvedli delovno akcijo. Pri nekem kmetu smo pogozdovali. Delali smo cel dan, posadili vse smrečice in se potem še malo poveselili.

Začeli smo se pripravljati na programsko-volilno konferenco. Večkrat smo se zbrali, da bi čimbolje sestavili program dela za naslednje leto. Treba je dobro premisliti, da potem lahko načrtovano tudi uresničimo. Nekako vzporedno so potekale tudi priprave za programsko konferenco KK SZDL. Tudi tu smo sodelovali in se zavzeli predvsem za dve stvari. Podružnična šola na Vrhu mora ostati, čeprav je sedaj v hudih težavah, saj ima le 6 učencev. Mislimo moramo tudi naprej, ko bo otrok več in ko bomo tudi mi imeli otroke, saj zdaj precej mladih ostaja doma na kmetijah. Če bi otroci hodili v šolo drugam, bi izgubili tudi stik s krajem in na Vrh ne bi bilo tako navezani kot smo sedaj mi. Druga stvar je igrišče, utrjena betonirana ali asfaltirana površina, ki naj bi bila pred šolo na Vrhu. Sedaj v krajevni skupnosti ni nobene večje utrjene površine, čeprav bi jo zelo potrebovali. Uporabljali bi jo kot igrišče in kot prostor za različne prireditve. Prav bi prišla tudi mladim, ki imajo med počitnicami na Vrhu pouk obrambe in zaščite. Težave bodo sicer z denarjem, a upamo, da se bo to uredilo.

Na programskovolilni konferenci smo izvolili novo vodstvo in spregovorili o našem delu in načrtih. Konferenca se je udeležilo veliko število mladih in gostov z OK ZSMS Logatec. Ugotovili smo, da smo naš program dela skoraj v celoti uresnili. Sprejeli smo precej obsežen program dela, a upamo, da ga bomo lahko uresnili. Prvo in najpomemb-

nejše za nas je kulturno področje. Najprej smo pripravili veseli večer skupaj z mladimi iz sosednjega Zavratca in ga zaigrali na Vrhu, v Zavratcu in v Šentjoštu. Dvorane so bile vedno polne, saj je večer poln humorja, pesmi in smeja.

Za igro, ki je že naša dolgoletna tradicija, smo letos izbrali dramo »Dekle iz Trente«. Igra je za nas najzahtevnejše delo, saj zanjo porabimo veliko petkovih in sobotnih večerov. Pri igri sodeluje skoraj trideset mladincev. Poleg tega ne bomo pozabili tudi na druge prireditve ob različnih praznikih.

Pri športni dejavnosti bo najpomembnejša gradnja igrišča, ki nam bo vzela precej časa. Pozimi bomo smučali in pripravili tudi kakšno tekmovalstvo in smučarski tečaj za najmlajše.

Pripravili bomo tudi več drugih delovnih akcij in prireditev. Verjetno se bodo pri našem delu pojavile tudi težave, saj brez tega ne gre. Tudi drugim mladinskim organizacijam želimo veliko uspehov pri delu. V slogi je moč!

V skladu z določili 4. in 7. člena pravilnika o podeljevanju priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda in o delu žirije

RAZPISUJE

žirija za podeljevanje priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda pri OK SZDL Logatec

5 PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE ZA LETO 1984

Priznanje OF se podeljuje posameznikom in organizacijam za njihovo delo in prispevek k dosežkom trajnega pomena, zlasti:

- pri uveljavljanju delovnih ljudi in občanov kot nosilcev odločanja na vseh ravneh,
- za doseganje uspehov pri uveljavljanju, krepitvi in razvoju SZDL kot fronte delovnih ljudi in občanov ter njihovih organiziranih socialističnih sil,
- pri uresničevanju ustavno opredeljenih družbenoekonomskih in političnih odnosov na posameznem področju družbenega življenja in dela ter v družbi nasploh, še zlasti pri razvijanju delegatskega sistema in pri uveljavljanju in razvijanju temeljnih samoupravnih skupnosti.

Predlog lahko oblikujejo krajevne konference SZDL, organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti, vodstva družbenopolitičnih organizacij ter družbene organizacije in društva. Vsak predlog za podelitev priznanja OF je predlagatelj dolžan posredovati žiriji za podeljevanje priznanja OF pri krajevni konferenci SZDL, ki mora o predlogu razpravljati in posredovati mnenje žiriji za podeljevanje priznanja OF pri OK SZDL.

Predloge z obrazložitvijo in utemeljitvijo naj predlagatelji posredujejo žiriji za podeljevanje priznanja OF pri OK SZDL Logatec, Notranjska 14, najkasneje do 31. marca 1985. Predlogi morajo biti posredovani na posebnih obrazcih, ki so na razpolago pri OK SZDL Logatec.

ŽIRIJA ZA PODELJEVANJE PRIZNANJ
OF PRI OK SZDL LOGATEC

Na podlagi zakona o odlikovanjih (Ur. list SFRJ, št. 40/73 in 58/76) in sklepa 8. seje komisije za odlikovanja in priznanja v občini Logatec z dne 11. 12. 1984 vabimo vse organizacije združenega dela, delovne skupnosti, krajevne skupnosti, družbenopolitične organizacije, društva in družbene organizacije in samoupravne interesne skupnosti, da posredujejo

PREDLOGE ZA ODLIKOVANJA SFRJ

Kriteriji za podelitev priznanj so objavljeni v zakonu o odlikovanjih in v dogovoru o izvajanju zakona o odlikovanjih

Kriteriji za podelitev priznanj so objavljeni v zakonu o odlikovanjih in dogovoru o izvajanju zakona o odlikovanjih v SFRJ. Kriteriji so bili objavljeni tudi v 3. številki Logaških novic v letu 1984.

Pobude oziroma predloge posredujte občinski komisiji do 31. marca 1985.

Podrobnejša navodila dobite pri sekretariatu Skupščine občine Logatec.
Skupščina občine Logatec
Komisija za odlikovanja

OPRAVIČILO BRALCEM

Bralcem Logaških novic se opravičujemo za neljubo napako v deveti številki v članku Zakaj dogovor ni uspel, ki ga je napisal Jože Simšič-Jelen. Škrat nam je pomešal stavke v prvem in drugem stolpcu. Vseeno upamo, da ste članek z zanimanjem prebrali. Tudi v decembrski številki nam je ponagajal škrat, in sicer pri članku Pri nas so gostovali Mladi upi. Članka ni napisal Miran, ampak MIRA TREVEN.

Za napake se vljudno opravičujemo obema avtorjema.

Uredništvo

RAZPIS O PODELITVI SREBRNEGA ZNAKA SINDIKATA ZA LETO 1985

Občinski svet ZSS Logatec bo v letu 1985 podelil 5 srebrnih znakov sindikata.

Srebrni znaki bodo podeljeni:

- članom sindikata za večletno prizadevno delo v OO ZSS ali občinski organizaciji ZSS pri uresničevanju delavskih interesov,
- OO ZSS za večletno učinkovito delovanje pri uresničevanju sindikalnih nalog.

Predlog za podelitev srebrnega znaka vloži OO ZSS, konferenca sindikata ali občinski svet ZSS.

Pismeni predlog mora vsebovati naslov predlagatelja, osebne podatke kandidata, dosedanja odlikovanja, pregled dosedanjega dela oz. funkcije v ZSS in samoupravnih organih ter utemeljeno razlago za podelitev.

Predlog za podelitev srebrnega znaka osnovnim organizacijam sindikata pa naj obsega naslov osnovne organizacije in utemeljitev predloga z navedbo najuspešnejše opravljenih sindikalnih nalog.

Pismene prijave pošljite na naslov: Občinski sindikalni svet, Notranjska 14, Logatec, najkasneje do 31. marca 1985.

Občinski svet ZS Logatec

RAZPIS

Raziskovalna skupnost občine Logatec razpisuje natečaj za prijavo raziskovalnih tem, ki jih bo finansirala oz. sofinansirala v letu 1985. Prednost bodo imele teme z naslednjo vsebino:

1. Iskanje in raziskovanje vodnih virov
2. Energetska problematika Logatca
3. Robotizacija v lesni industriji
4. Problematika temeljenja na Pustem polju
5. Demografska gibanja v občini

Intersenti naj do 20. 2. 1985 predložijo predsedstvu Raziskovalne skupnosti občine Logatec programe in predračune raziskovanj.

Raziskovalna skupnost občine Logatec bo kot doslej podpirala tudi izumitelje in inovatorje, ki naj ji javijo svoje dosežke v letu 1984.

Predloženo bo obravnavalo predsedstvo Raziskovalne skupnosti občine in podprlo raziskovalne teme, ki se smiselno vklapljajo v njen srednjeročni plan ali kako drugače koristijo občinskim potrebam.

Predloge pošljite na naslov: RAZISKOVALNA SKUPNOST OBČINE LOGATEC, 61370 Logatec, Notranjska c. 14.

RAZISKOVALNA SKUPNOST OBČINE
LOGATEC

Cenjene stranke obveščam, da sem odprl avtomatično delavnico za popravila vseh vrst motornih vozil.

Djordje Ristić
Tržaška 8 - DREVORED
LOGATEC

Priporočam se!

OBVESTILO NAŠIM DOPISNIKOM

Vse, ki nam pišete ali nam mislite pisati, obveščamo, da uredništvo nepodpisanih prispevkov ne more objaviti. Ker je v zadnjem času na uredništvo prišlo spet nekaj nepodpisanih člankov, pisem, opozoril, bodic, naprošamo vse, da pod prispevek navedejo svoje ime, ki ga pri objavi v časopisu lahko napišemo tudi s kraticami, če avtor to želi. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavljali.

Uredništvo

Hop, hop, hop...

Marsikdo se bo vprašal, kaj ta hop-hop pomeni, zato naj najprej razložimo naslov. Te besede so na skandinavskem polotoku spodbuda smučarjem tekačem, ki si v potu svojega telesa dobesedno prigarajo mesto na končni razpredelnici rezultatov. Gledalci ali naključni aprehajalci ob tekmovalni progi jim na ta način pomagajo (morda pa je zraven tudi kanček zavisti zaradi elegantnega teka). To spodbujanje se je razširilo tudi drugam in vedno pogostejše slišimo to hopenje tudi na smučinah pod logaško Sekirico, kjer imajo svoje »terene« logaški tekači na smučeh, ki jih je vsako leto več, pozornost pa vzbujajo tudi z solidnimi rezultati na tekmovanjih.

V času, ko se v Logaških novicah nismo oglasili, tekaška sekcija ni spala na lanskih rezultatih. Naj naštejem le nekatere dejavnosti: treninzi tekmovalcev (5-krat tedensko), udeležba na več »suhih« tekih, zbiranje sredstev za nemoteno delo (npr. zbiranje surovin – železa), urejanje proge za Novoletni tek, udeležba osmih tekmovalcev na republiških pripravah na Pokljuki (2x5 dni) in morda še kaj.

Lansko delo pa lahko vrednotimo tudi po uradni listi jugo točk. To so točke, ki jih tekmovalci dobijo na nekaterih tekmah in morda bo koga zanimala razpredelnica:

člani so bili 9. od 19. ekip, članice 7. od 19. ekip, mlajši mladinci 5. od 9. ekip, mlajše mladinke 8. od 9. ekip, starejše pionirke 7. od 9. ekip, mlajši pionirji 3. od 9. ekip in mlajše pionirke 3. od 9. ekip.

Posamezne uvrstitve po jugo točkah pa so:

– st. mladinke: 9. Milojka Cigale, 10. Judita Sovan, 11. Mojca Šemrov
– ml. mladinke: 14. Mojca Usenik, 19. Irena Petkovšek, 22. Mojca Fečur

– st. pionirke: 12. Irena Leskovec, 14. Melita Malnar, 20. Brigita Nagode, 31. Marta Eržen, 33. Indira Ljajić
– ml. pionirke: 3. Urša Fečur, 20. Jožica Nagode

– člani: 25. Srečo Brus, 27. Konrad Merlak

– st. mladinci: 26. Tone Nagode, 30. Ivan Sajevec, 38. Andrej Fečur
– ml. mladinci: 7. Rafael Marn, 35. Lojze Molk

– st. pionirji: 51. Srečo Moroz, 53. Marjan Nagode

– ml. pionirji: 3. Jure Smole, 10. Gregor Prezelj, 13. Marko Leskovec

Na kratko še rezultati s suhih tekov, katerih so se v pripravljalnem obdobju udeležili naši tekači.

Juriš na Vršič: – 25. Rafael Marn, 35. Tone Nagode, 49. Srečo Brus – 6. Judita Sovan

Tek na Brdu pri Ljubljani:
– ženske do 30 let:

3. Irena Petkovšek, 4. Mojca Usenik

OPOZORILO

Tekaška sekcija SK Logatec ureja in vzdržuje tekaške proge v okolici Logatca, nima pa za to namenskih sredstev. Urejanje in vzdrževanje zahteva dokaj visoke stroške, zato prosimo vse, ki bodo uporabljali urejene proge, da se na njih držijo bontona, ki je na smučinah predpisan (marsikje kršitelje že kaznujejo), in da tečejo v smeri, ki bo označena s puščicami. Prav tako prosimo vse sprehajalce, da ne hodijo po smučinah.

SK LOGATEC
Sekcija za tek

– st. pionirke:
5. Melita Malnar, 7. Irena Leskovec
– ml. pionirke

2. Dragica Lampe
– ml. pionirji
2. Tadej Musec
– kategorizirani tekmovalci
4. Rafael Marn

Bovec – Maraton treh src:
10 km – 1. Urša Fačur, 5. Irena Leskovec, 7. Marko Leskovec

Brdo pri Kranju: štafeta 8 x 11 km:
SK Logatec 15. mesto. Sodelovanje

na Teku na Ulovko in Teku prijateljstva na Vrhnikih nam je prineslo veliko medalj in priznanj, saj je bil skoraj v vsaki kategoriji vsaj enkrat na zmagovalni oder klican član SK Logatec. Kot prejšnjo sezono bomo tudi letos poskušali logaško javnost obveščati o rezultatih, doseženih na tekmah. Rezultati s prvih tekem so zadovoljivi (boljši kot lani), predvsem pa smo zmanjšali zaostanke za najboljšimi.

23. 12. 1984 Rateče: Rožičev memorial

Na tem memorialu je sodelovalo 220 tekmovalcev, saj je bila to prva tekma v letošnji sezoni, narava pa je sneg »nametala« le v dolino Tamar.

– ml. pionirji: Jure Smole, 5. Tadej Musec, 15. Boris Zelenc

– st. pionirji: 16. Marko Leskovec, 27. Gregor Prezelj, 29. Srečo Moroz, 32. Tomaž Eržen

– st. pionirke: 6. Melita Malnar, 12. Urša Fečur, 13. Brigita Nagode

– ml. mladinci: 25. Marjan Nagode

– ml. mladinke: 10. Irena Leskovec, 11. Indira Ljajić, 14. Marta Eržen

– st. mladinci: 18. Tone Nagode, 19. Rafael Marn

– st. mladinke: 13. Bernarda Slabe, 15. Milojka Cigale

– juniorke: 1. Judita Sovan, 2. Mojca Šemrov

– juniorji: 11. Marko Dodić

30. 12. 1984 Rateče: Medklubsko tekmovanje

– ml. pionirji: 2. Jure Smole, 4. Tadej Musec

– ml. pionirke: ml. pionirke: 8. Dragica Lampe
– st. pionirji: 10. Gregor Prezelj, 15. Marko Leskovec

– st. pionirke: 3. Melita Malnar, 6. Urša Fečur

– ml. mladinke: 5. Mojca Usenik, 6. Indira Ljajić, 7. Irena Leskovec

– st. mladinke: 6. Bernarda Slabe

– st. mladinci: 12. Rafael Marn, 14. Tone Nagode

6. 1. 1985 Rateče: Tekmovanje za srebrno palico

V »sibirskih« razmerah, temperatura je bila pod –25° C, so bili rezultati dobri, vendar je bilo tekmovanje zaradi ekstremno nizkih temperatur zelo težko.

– ml. pionirji: 1. Jure Smole, 6. Tadej Musec, 18. Miha Gostiša

– ml. pionirke: 7. Dragica Lampe, 18. Mateja Brenčič

– st. pionirji: 13. Gregor Prezelj, 18. Marko Leskovec

– st. pionirke: 3. Melita Malnar, 7. Urša Fečur, 8. Brigita Nagode

– ml. mladinke: 6. Mojca Usenik, 9. Irena Leskovec, 10. Irena Petkovšek, 11. Indira Ljajić

– st. mladinke: 8. Bernarda Slabe

– st. mladinci: 9. Rafael Marn, 10. Tone Nagode

– juniorji: 10. Marko Dodić

– članice: 3. Judita Sovan
Med 11 klubi se je SK Logatec uvrstil na tretje mesto za Triglavom iz Kranja in SK Gorjani.

Srečanje odbojkarjev Smelta, KLI-ja, Kartonažne in Valkartona

V soboto, 22. 12. 1984, se je v telovadnici pedagoške gimnazije odvijal odbojgarski turnir, ki ga je organizirala Kartonažna iz Ljubljane. Sodelovale so ekipe Smelta in Kartonažne iz Ljubljane ter ekipe KLI-ja in Valkartona iz Logatca. Takoj po uvodnem pozdravu organizatorja je bilo žrebanje. Tekmovanje se je začelo s tekmo med ekipama KLI-ja in Kartonažno. Po ogorčenem in izenačenem boju so zasluženoma zmaga igralci Kartonažne. V drugi tekmi pa sta se pomerili ekipe Valkartona in Smelta. V tekmi za tretje mesto sta po tem pomerili ekipe KLI-ja in Valkartona. Po zanimivem boju in tudi z nekaj športne sreče je zmaga la ekipa Valkartona. V tekmi za prvo mesto pa je Kartonažna klonila proti bolj razpoloženim igralcem Smelta.

Tako je bil vrstni red turnirja naslednji:

1. SMELT Ljubljana
2. Kartonažna Ljubljana
3. Valkarton Logatec
4. KLI Logatec

Po končanem tekmovanju so nas gostitelji pogostili in v prijetnem vzdušju so bila podeljena priznanja in pokal. Predlagano je bilo, da postane odbojgarsko srečanje tradicionalno, in to dvakrat letno.

Še enkrat hvala gostiteljem za gostoljubnost in dobro organizacijo.

Jože Jerina

Ekipno tekmovanje v streljanju

Strelniška družina Logatec je izvedla občinsko ekipno tekmovanje v streljanju z zračno puško.

Tekmovanje je bilo v OŠ »8 talcev« 23. 12. 1984 – v počastitev dneva JLA.

REZULTATI:

1. mesto OZ Logatec 472 krogov (od 600 možnih)

2. mesto PM rezervisti 470 krogov

3. mesto PM Logatec 448 krogov

4. ŠSD »Mladost« – učenci, 407 krogov

5. ZSMS Vrh nad Rovtami I., 405 krogov

6. LD Logatec, 396 krogov

7. KSD Hotedršica, 387 krogov

8. VP 9983 Logatec, 386 krogov

9. Sindikat Valkarton, 378 krogov

10. VP 9983 Logatec, 361 krogov

11. Sindikat OŠ »E. Kardelj«, 345 krogov

12. ZSMS Vrh OZD nad Rovtami II., 210 krogov

Najboljše tri ekipe so prejele pokale in diplome.
Tovrstno tekmovanje naj bi postalo tradicionalno.

Matic Cimperman

ZAHVALA

Ob prerani smrti moje
hčere

HILDE MOŽINA

se zahvaljujem sosedom in sorodnikom, ki so mi ob težkih trenutkih stali ob strani, in vsem, ki so mi izrekli sožalje, ji darovali cvetje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala tudi dr. Kocjančiču z Gastroenterološke klinike v Ljubljani, dr. Vodopivcu, vsem sodelavcem Notranjsko-kraškega veterinarskega zavoda za izrečene poslovilne besede, sodelavcem PP kombinat Neverke, Moškemu pevskega zboru Logatec in gospodu župniku za opravljeni obred.

Oče Anton

Furmanstvo med kraji Dunaj – Logatec – Planina pri Rakeku – Trst (od leta 1720 – 1857)

Furmani so najpogostejše vozili v skupini, ki jo je spremljalo tudi oboroženo spremstvo. Spremstvo je sestavljalo nekaj mož na konjih, oboroženi so bili s samokresi, noži. Tako spremstvo je spremljalo furmane predvsem skozi predele, kjer je največkrat prišlo do rokovnjaških napadov. Taki predeli so bili predvsem tam, kjer je šla cesta skozi nepregleden gozd, v tesnih, v usekih, stran od naselij. Spremstvo je bilo potrebno med Vrhniko in Logatcem, Kalcami in Grčarevcem, Grčarevcem in Planino ter Planino in Postojno.

Poleg spremstva so za preprečitev rokovnjaških napadov ob cestah posekali pas gozda (30–40 m) na vsako stran, če je bilo to mogoče. Zaradi nerednega izsekavanja tega pasu pa se je le-ta kmalu zarasel in postal še bolj nepregleden kot prej.

Rokovnjači so imeli dobro razvito vohunsko službo. Njihovi vohiljači, ogleduhi so bili povsod tam, kjer so se ustavljali furmani in poštni kočije. Ogleduhi so natančno vedeli, kaj vozijo furmani, vedeli so za čas odhoda posamezne skupine furmanov. Vse te podatke so, kar se da hitro, sporočali rokovnjačem, da so se lahko pravočasno pripravili za napad. Največkrat so napadali vozove, ki so prevažali dragocenosti-zlato, denar, hrano (suho meso, mast, moko, vino), smodnik. Takoj, ko se je skupina voz približala gozdu, so rokovnjači drug drugega opozorili s signali. Ko pa so vozovi prišli na mesto, določeno za napad, je preko ceste padlo našagano drevo, pred skupino in za njo, da so furmanom preprečili pobeg. Vnel se je boj, ki se

je pogosto končal v prid rokovnjačem, še posebno, če je voze spremljalo majhno spremstvo. Rokovnjači so pobrali blago in konje, vozove pa so zvrnili pod rob ceste. Tak oropan voz so imenovali brenkar. Preživele furmane so izpustili, nekateri furmani pa so se pridružili tudi rokovnjačem. Marsikdo je po takem napadu odnesel resne poškodbe ter ostal invalid. Rokovnjaštvo se je razširilo predvsem po tridesetletni vojni (1618–48). Rokovnjaške tolpe so bile povezane in so uporabljale posebno, njim znano govorico, mešanico italijanskega, madžarskega, hrvaškega in slovenskega jezika. Pri nas so bili pravi rokovnjači imenovani šteklačarji. To so bili predvsem vojni ubežniki, zločinci, propadli trgovci, furmani. Imenovali so jih tudi plaščarji, plašurji zaradi dolgih plaščev, ki so jih nosili.

Živeli so v družinah po štiri do osem članov, po potrebi pa so se združevali v tolpe. Družine so živele skrito v gozdovih, kjer so si postavile tabor s šotori (plahtami) in skromnimi barakami, ali pa pod skalnimi previsi, v jamah – spodmolih.

Svoje zaupnike so imeli med krčmarji, uradnimi slugami in biriči. Ogledniki so bili predvsem malharji, rokavarji, potujoči igralci, ki so smeli po roparskem napadu na voze pobirati ostanke plena. Po letu 1840 je začela moč rokovnjaštva upadati, dokler jih ni oblast z vojsko in biriči dokončno zatrla. Kasneje do večjih napadov ni več prihajalo, le tu pa tam je prišlo do kakega osamljenega primera napada na voz.

Ko je skupina voz prišla do nase-lja (če ni bila že prej napadena), je

vodja spremstva odjahal naprej do mitnice, kjer je plačal določeno vsoto denarja (mitnino, col). Pri mitnici je pustil hlapca, sam pa je odšel naprej iskat prenočišče in oskrbo za skupino furmanov in vprego. V gostilni je naročil hrano, pijačo, zob za konje ter nato počakal na skupino. Zanimiv je primer gostišča pri Krnavnarju (Grčarevec). Tu so imeli v hlevu nekakšen silos, v katerem je bil zob za konje. Furman, ki je hotel nakrmiti konje, je moral odšteti določeno vsoto denarja in kolikor je bilo denarja, toliko zoba so spustili po silosu.

Takoj, ko je skupina voz prispela na dvorišče večjega gostišča, so prihiteli bognar, zolter, kovač in padar. Pregledali so skupino, zamenjali obrabljene jermene, uzde, vzeli šmoler poškodovanemu kolesu. Obvezno pa so bili prisotni tudi ogleduhi, ki so o vsebini tovora obvestili rokovnjače. Furmani so medtem izplačali spremstvo, če ga za nadaljevanje poti niso več potrebovali.

Hlapci so zapeljali voze pod streho in poskrbeli za konje, furmani pa so odšli v gostilno ter se podprli s hrano in pijačo. Okoli njih so se vedno zbirali radovedneži, ki so hoteli izvedeti novice. Prenosišča za furmane so bila precej skromna, nekateri so prenočevali kar na vozovih, drugi so spali v jasliah, na slami, senu. Če so prišli furmani v naselje v soboto popoldne, so ostali v vasi vse do ponedeljka. V ponedeljek ob dveh ali treh jutraj pa so na glas trobente vstali in nadaljevali pot.

Vsako nedeljo ob osmih jutraj je bila za furmane maša. Pred mašo so se furmani vsaj malo očedili, si očistili škornje, skrtčili obleko. Kljub vsemu pa je v cerkvi zaudarjalo po potu, konjih, usnju.

Po maši so obvezno zavili v gostilne, kjer so nanje že čakali kvartopirci, goljufi, ki so si zlahka priigrali denar furmanov. Pretepi med kvartopirci in furmani niso bili nikakršna redkost in so se pogosto krvavo končali.

Furmani, ki so vozili za posameznega podjetnika, so imeli posebne liste z oznako, za koga vozijo blago. S tem listom so sprejemali blago pri trgovcih v Trstu ali pa blago, ki je prispelo na Vrhniko s čolni. Hkrati pa so v gostišču, ki ga je imel lastnik, dobili hrano in pijačo. Za furmane je moralo biti vedno dovolj golaža, zabeljenih koruznih žgancev, telerflajša, črnega kruha, mesa in pijače. Furmani so bili tudi zato raje na cesti kot doma, saj je bila hrana v gostilnah boljša od domače.

S furmanstvom so se ukvarjali manjši kmetje, bajtarji, kajzarji pa tudi ubežniki pred vojaško obveznostjo (zeleni kader). Nasploh pa je veljalo pravilo, da je furman lahko vsak, kdor ima par konj ali volov, če pa živine ni imel, je lahko fural pri kakem podjetniku.

Zaslужki furmanov so bili dokaj dobri in nekateri so si s tem opomogli, popravili hiše, dokupili zemljo in živino. Velika večina pa je imela ta denar za sproti, za pijačo, kartanje in ženske. V posameznih naseljih so obstajale celo neke vrste javne hiše, kjer so se furmani ustavljali in trošili

svoj denar.

Obleka furmanov: klobuki s širokimi kraji, škornji do kolen in čez, irhaste hlače, srajca, debelejši jopič, pozimi kožuh, rokavice. Obvezni so bili tudi dežniki – marele, poleg tega pa so imeli na vozu tudi plahte za pokrivanje konjev ter za pripravo ležišč zase.

Furmanski praznik je bil na dan sv. Štefana, nekateri so ta praznik slavili vse do novega leta, dokler je bil v žepu še kak krajcar. Furmani so prevažali najrazličnejše blago: vino, sol, sladkor, tkanine, premog, železo, pšenico, smodnik, kavo, sadje, suho meso, les ter vrsto drugih izdelkov, polizdelkov in surovin. Blago so prevažali v zabojih, sodih, vrečah.

Poleg vrste blaga pa so zanesli v kraje ob cesarski cesti tudi nalezljive bolezni, kugo in kolero.

Pred naseljem Planina je stala stavba, imenovana lazaret, kjer so po pregledu padarja puščali na milost in nemilost obolele za eno od nalezljivih bolezni. Lazareta so se vsi izogibali, prepričani, da v njem straši. Zato so si le redki upali nuditi pomoč obolelim.

Znan je pojav kolere v Planini. Skupina furmanov s spremstvom, skupaj kakih petdest ljudi, je ob mraku prispela v gostilno. V gneči okrog furmanov in njihovih voz se je smukal tudi vaški potepuh, ki je na vsak način hotel izvedeti, kaj prevažajo furmani. Vendar med vzdigovanjem plahit ni odkril nič zanimivega. Zato je stopil v gostilniško sobo in sedel v temen kot, se delal, da spi, ter prisluškoval pogovorom. Okrog devetih zvečer je pridirjala do gostilne kočija. Iz nje je stopil gosposko oblečen mož in začel pogovor z gostilničarjem. Na vse načine ga je nago-varjal, naj mu priskrbi spočitih konj in hlapca, da bo lahko nadaljeval pot. Vendar besede niso zalegle. Šele ko je mož izvelkel možno in začudenemu oštirju ponudil plačilo v zlatu, se je ta omeščal. Potepuh je vse to opazoval in nemudoma zdirjal iz gostilne. Poiskal je tovariša in dogovorila sta se, da bosta napadla kočijo. Odhitela sta na konec vasi, da bi preko ceste napela vrv. Še preden pa jima je to uspelo se je potepuh v bolečinah zgrudil ob rob ceste. Tovariš je ves preplašen opustil namero in zbežal. Kočija pa je medtem nemoteno oddirjala naprej. Proti jutru se je po cesti vračal krčmarjev hlapec s konji in opazil ob cesti ležečega moža. Takoj ga je pobral in odpeljal do gostilne. Tu ga je položil na seno v hlevu, misleč, da je potepuh pač pijan. Vendar se je temu stanju vse bolj slabšalo. Hlapec je odhitel po padarja in duhovnika, še preden pa so prišli do hleva, je potepuh umrl. Padar je ugotovil, da gre za kolero. Ukazal je zažgati seno, na katerem je bolnik ležal, vendar je bilo že prepozno. Izbruhnila je epidemija in pomorila veliko ljudi. Duhovnik, brat umrlega potepuha, se je zaobljubil, da bo v primeru, če kolera preneha, plačal za dograditev zvonika v cerkvi sv. Roka. Epidemije je bilo res konec. Morija se je nehala na pustno soboto, nekaj mesecev po izbruhu.

(Se nadaljuje)
Milan Trobič

Sl. 3 – Hubert Maurer (1738–1818), slikar – Pristanišče na Bregu v Ljubljani – litografija. Pred skladiščem sta vidna dva voza (parizarja), naložena s tovorom v zabojih ter sodih različne velikosti

8. februar – slovenski kulturni praznik

Slovenski kulturni praznik bomo praznovali v času med javno tribuno »Slovenski narod in slovenska kultura«, ki jo je pripravilo Društvo slovenskih pisateljev, in plenumom o kulturi, ki ga pripravlja CK Zveze komunistov Slovenije. Že to, da bo zveza komunistov po dolgih letih posvetila pozornost kulturi, kaže, da položaj kulture v naši družbi ni svetel.

Kultura je nepogrešljiva sestavina slehernega naroda, njegovega gospodarskega in družbenega razvoja. Hkrati je kultura sestavina življenja vsakega posameznika, z njo se bogati njegova osebnost in njegova človeška bit. Razvoj kulturnih dejavnosti v Sloveniji je v zadnjem obdobju dobro sledil različnosti kulturnih interesov in potreb. Kljub temu pa prepletanje kulture z vsemi oblikami družbenega življenja še ni doseglo optimalnih rešitev.

Tako se na prelomu srednjeročnega obdobja srečujemo z dokaj neugodnimi gospodarskimi pogoji za kulturni razvoj. Omejevanje rasti sredstev za kulturne dejavnosti lahko sprejmemo kot nujno zlo, vsakdanje osiromašenje materialne osnove, za kulturo pa pomeni resno opozorilo za ogrožanje kulture kot življenjskih korenin slovenskega naroda.

Lahko bi dejali, da je položaj v slovenski kulturi celo nasprotujoč. Podatki namreč govorijo o povečanju zanimanja za vse vrste kulturnih prireditev, ljubiteljska kultura se organizacijsko, kadrovsko in vsebinsko krepi, sredstva pa se še naprej manjšajo. V pripravah za opredelitev razvoja kulturnih dejavnosti do leta 1990 smo se znašli na prelomu, ko bo potrebno znotraj vsebinske zasnove skladnega razvoja dejavnosti najti možnosti za prestrukturiranje materialne osnove, kar pomeni predvsem selekcijo programov po dogovorjenih in usklajenih kriterijih.

Živé naj vsi naródi,
ki hrepené dočakat' dan,
da, koder sonce hodí,
prepír iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!
(Zdravljica)

Dr. Prof. Dr. ...

KULTURNA KRONIKA

»LESARJI« NA PROSLAVI JLA. – Proslava dneva JLA za ljubljansko armadno območje 20. decembra 1984 v veliki dvorani Cankarjevega doma je veljala za osrednjo slovesnost ob prazniku JLA na Slovenskem. Scenarij, ki ga je režiral Drago Pečko, je temeljil na obujanju partizanskih in revolucionarnih spominov dveh starejših borcev – v interpretaciji ljubljanskega gledališkega igralca Milana Kalana in njegovega zagrebškega kolega Josipa Martotija. Spominska besedila je spremljal armadni orkester pod vodstvom Vlada Leška, ki je tudi z njemu lastnim občutenjem priredil celoten glasbeni delež. S partizanskimi in revolucionarnimi pesmimi so sodelovali solisti ljubljanske opere, vojaški in mladinski zbor ter moški pevski zbor »Lesarji« Slovenije, ki ga je za slavnostni nastop pripravil Tomaž Tozon. Tudi to pot je šlo za že ustaljeno sodelovanje med armadnim orkestrom in »Lesarji«. – Na območnem zboru (popoldne istega dne), kjer so pevci – lesarji izvolili tudi novo vodstvo, je bilo v programski zasnovi poudarjeno zlasti še nadaljnje sodelovanje z armadnim orkestrom (v koncertnih in snemalnih programih). Lesarske delovne organizacije pa bo treba pritegniti za izdatnejšo denarno podporo dejavnosti, saj iz prvobitnega kulturnega poslanstva odmeva tudi svojska ekonomska propaganda; namreč, koder nastopa zbor Lesarjev, povsod

se navajajo njegovi sestavni udje – okteti: Marles iz Maribora, Javor s Pivke, TRO s Prevalj, Lesna iz Slovenj Gradca in KLI iz Logatca. Po novem bodo peli v družbi Lesarjev tudi pevci okteta Vrtnica iz goriškega Mebla.

Maš

PREMIERA SLOVENSKEGA FILMA »NOBENO SONCE«. – Nabito polna dvorana Narodnega doma je 21. decembra zvečer navdušeno pozdravila nekatere ustvarjalce nenavadno dobrega slovenskega filma »Nobeno sonce« (delovni naslov Gledališče na stopnicah) režiserja Janeta Kavčiča (o komer premalo vemo, da je Logačan!), scenarista Željka Kozinca, in igralca Dejana Demšar (v filmu učiteljica) ter Rudija Čamernika (v filmu oče – seveda, kmetski oče, kot se za Rudija spodobi, saj s kmetkostjo nastopa v slovenskih film že kar abonirano). Pogovor s filmskimi gosti je v avli Narodnega doma vodil upravnik Kina Primož Sark, ki je za sogovorca o filmu povabil tega večera v Logatec tudi mladega filmskega kritika Milenka Vakanjca. Filma Nobeno sonce se oprijemajo oznake mladinskega, vendar je tema mladinska toliko kot obča, vpeta v življenje danes in tod. In filmsko sporočilo? kot smo vajeni vprašati. – Življenjsko orientacijo je težko dajati na recepte; tu kmalu zmanjka fantazije staršem, okoku, scenaristu, režiserju in tudi usmerjenemu izobraževanju, ki se, žal, preusodno zajeda v iskanje življenjskih poti; zato krivenčenje mlade duše (v filmu dekle v razvoju, ki jo je povsem neklisijsko odigrala Vesna Jevnikar – nova dama slovenskega filma, čeprav še študentka na Akademiji za gledališče, film, radio in televizijo), ki bo težko našlo izhod iz »zgrešenih« usmeritev. Moralni svetilniki vse bolj ugašajo, hrepenenje po lepem pa je podobno osamelim stari igralci (odlična upodobitev Nike Juvanove). Kam tedaj? – V tej točki se zgodba mladega begajočega dekleta konča, vendar, žal, samo v filmu. Kajti hudičevo res je, da je na milijone zgodb o mladih in manj mladih ljudeh; to je bila pač ena izmed njih. Poučna!

Zelo poučna. In predvsem to.

Maš

GOSTOVANJE V PREKMURJU. – Prijateljske vezi med logaškim Pevskim društvom in Mešanim pevskim zborom Štefan Kovač iz Murske Sobote so se stkale po nekajkratnih srečanjih na koncertih, ki so jih logaški pevci pripravili na predvečer Tabora pevskih zborov v Šentvidu. Prekmurci so svojo gostoljubnost izpričali s povabilom logaškim pevcem, naj zapoje pri njih. In našli so prijetno priložnost. Rojak, pisatelj Ferdo Godina, je predstavil svojo najnovejšo knjigo Halo, halo, kliče Prekmurje, ki govori o poti partizanske radijske postaje med vojno po prekmurskih širjavah, kulturni večer pa je popestril moški zbor Pevskega društva iz Logatca, ki je zapel nekaj skladb domačih in tujih skladateljev. Kulturni večer se je ob številnem obisku odvijal v murskosoboški likovni galeriji.

Filmski spored za februar

- 1.–3. ameriški znanstveno fantastični SINJA STRELA, režija J. Badham, glavne vloge R. Scheider, M. McDowell, W. Oates
- 2.–3. ameriški znanstveno fantastični BLADE RUNNER, r. R. Scott, gl. vl. H. Ford, R. Hauer, S. Young
5. francoska komedija ŽIVI OGENJ, r. J.P. Rapieneau, gl. vl. Y. Montand, I. Adjani
- 8.–10. francoska komedija ŽANDARKE IN ŽANDARJI, r. J. Girault, gl. vl. L. de Funès, M. Galabru
- 9.–10. angleška grozljivka SKRIVNOSTNA MOČ, r. R. Christian, gl. vl. Ž. Ivanek, K. Harrold, S. Knight
12. hongkonški pustolovski GROMOGLASNI TIGER, r. H. Wong, gl. vl. C. Wong
- 15.–17. ameriški pustolovski SUPERMAN II. del, r. R. Lester, gl. vl. C. Reeve, G. Hackman, M. Kidder
- 16.–17. ameriški glasbeni ANNIE, r. J. Huston, gl. vl. A. Quinn, A. Finney, C. Burnet
19. hongkonški pustolovski MEČ RUMENEGA TIGRA, r. C. Chen, gl. vl. D. Chiang
- 22.–24. ameriški znanstveno fantastični JEDIJEVA VRNITEV, r. R. Marquand, gl. vl. M. Hamill, H. Ford, A. Guinness
- 23.–24. ameriška kriminalka MORILEC IZ METROJA, r. S. S. Cunningham, gl. vl. K. Mulgrew, R. Torn, J. Naughton
26. francoska drama OČIM, r. B. Blier, gl. vl. P. Dewaere, A. Besse, M. Ronet

Logaške novice – glasilo SZDL občine Logatec. Predsednik izdajateljskega sveta Franc Jerina. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Branka Novak, tehnični urednik Miro Leskovec, lektor Irena Lipovec. Številka žiro računa 50110-678-87486. Tisk Šolski center tiska in papirja, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije SR Slovenije št. 421-1/72 je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.